

Side, og at man altsaa, saaledes som Forholdene stode, og da der ikke var Spørgsmaal om at træffe en saadan mere omfattende Ordning, som der vilde blive Spørgsmaal om ved Retsreformen, ikke fandt, at man imod denne bestemte Modstand fra Frederiksberg Kommunes Side burde drive denne Sag igennem. Men iøvrigt har jo den ærede Rigsdagsmand Ret i, at en saadan Ordning vilde medføre betydelige Omkostninger, og forsaavidt som Rogen maatte interessere sig for at trænge nærmere ind i denne Side af Sagen, staa til Tjeneste forskellige Oplysninger og Afklyfter netop fra den omtalte Kommission, hvor de Herrer, som ville bestjæftige sig med denne Sag, ville kunne faae Oplysning om, hvad man kalkulerede disse Udgifter i forskellige Retninger til at ville blive. I den Henseende mangler det ikke paa Oplysninger; men da dette Omne laa fjernt fra Forslaget, var der jo — haaber jeg, man maa indrømme — ikke nogen Anledning til i Motiverne til Lovforslaget at optage disse Oplysninger, som ere meget vittløstige og ingenlunde kunde meddeles i Korthed. Hvad angaar Lovforslaget, saaledes som det ligger for, havde Ministeriet, som bemærket i Motiverne, fra første Færd af den Tanke, at det mulig kunde være hensigtsmæssigt og rigtigt at lade den civile Jurisdiktion med Undtagelse af jurisdictio voluntaria gaa ind under Kjøbenhavn, i hvilket Tilfælde det vilde blive nødvendigt at forøge Hof- og Stadsrettens Personale i flere Retninger baade i Henseende til Assesorerne og ogsaa fornemlig i Henseende til det underordnede Personale i flere af Kontorerne under denne Ret. Men den egentlige Grund, hvorfor denne Ordning blev fraraadet af samtlige Autoriteter, som have haft Sagen til Erklæring, er jo den — og det maa jeg bede, at man lægger Mærke til —, at man mente, at den Lettelse, som vilde kunne tilfælde Embedet derved, at den civile Jurisdiktion i Domsager blev lagt ind under Kjøbenhavn, ikke vilde være tilstrækkelig, idet der vilde blive for Meget tilbage til, at det kunde forsvaerlig besørge af een Mand. Dette er egentlig Grunden, hvorfor man har ment, at denne Ordning ikke vilde være at efterstræbe. Men jeg skal dernæst end yderligere bemærke med Hensyn hertil, at de Rådgivere, der ere anstillede over Udgifterne ved den Ordning, Lovforslaget her har, og den her nævnte Ordning, har ført til det Resultat, at denne ikke vilde blive billigere, men lidt dyrere. Efter al Rimelighed vilde det, at gaa den Vej, at henlægge den civile Retspleie under Hof- og Stadsretten, blive lidt dyrere end den Ordning, Lovforslaget her har bragt i Forslag. Naar nu dertil kommer, at det, som sagt, er i høj Grad draget i Tvivl fra alle Sider, at den Lettelse, der vilde tilflyde Embedet paa denne Maade, var tilstrækkelig, er det, jeg har ment, at man maatte gaa den samme Vej, som ogsaa er foreslaet af alle

de Autoriteter, der have været hørte om Sagen, nemlig at dele dette Embede i tre. Hvad nu det angaar, at der er foreslaet Oprettelse af et Borgmesterembede, da mener jeg derom, at det ikke vil være rigtigt ved en Lov af denne Bestaffenhed at drage alle de store Principspørgsmaal frem, som kunne drages frem, naar Spørgsmaalet bliver om Borgmesterembeder. Det er aabenbart, at det ikke kan være Meningen, naar man behandler en Lov, der dreier sig om paa en praktisk og hensigtsmæssig Maade at ordne Jurisdiktionsforholdene i et Embede, der for Liden er overbebyrdet, at sætte den i Forbindelse med eller gjøre den afhængig af alle de principielle Spørgsmaal, der kunne reises med Hensyn til, hvorvidt overhovedet en Borgmester bør være kongelig Embedsmand, og hvorvidt ikke Kommunen selv bør vælge ham, i hvilket sidste Tilfælde den vel ogsaa selv maatte lønne ham, det er egentlig det, det dreier sig om. Jeg mener altsaa, at det ikke er rigtigt at drage disse almindelige Betragtninger frem ved et Lovforslag af den Natur som det foreliggende; der kun dreier sig om Ordningen af Forholdene paa et bestemt Sted. Naar jeg her har foreslaet Oprettelsen af et Borgmesterembede paa Frederiksberg, er det, fordi jeg mener, at Frederiksberg Kommune isølge sit Indbyggerantal maa siges at staa i Klasse med eller endog over de største Kjøbstæder i Landet. Det vilde være en aldeles vildledende Sammenligning at ville sammenligne Frederiksberg Kommune f. Ex. med Marstal, at sammenligne en Kommune med en kjøbstadsomæssig Bebyggelse som Frederiksberg, der tæller 30,000 Indbyggere, med en lille Kommune som Marstal. Det er derfor naturligt, at man, saalænge som denne Ordning opretholdes i andre Stæder i Riget, af den tager Forbillede til en Ordning i en Kommune af en saadan Betydning og Størrelse som Frederiksberg. Det er jo noksom indlysende, at det ingenlunde kan gaa an i en Kommune som Frederiksberg at tænke sig, at de kommunale Forretninger skulde kunne besørge uden Løn, at de skulde kunne besørge ved valgte og ulønnede Folk. Disse Forretninger ere af et saadant Omfang, at de nødvendig maa kræve en Mand's hele Arbejde, og det kan ikke tænkes, at dette Arbejde vil kunne ydes undtagen imod Løn. Deraf følger altsaa, at der enten maa oprettes et særskilt Embede til at besørge disse Anliggender, eller ogsaa maatte de hægtes til Birkedommer- eller Byfogedembedet, hvad man vil kalde det; men dersom det Sidste skal ske, er det, at man netop falder ind under de samme Alesper, som man nu lider under, nemlig at Embedet bliver overlæstet med saa heterogene Forretninger, at det ikke kan forsvaerlig bestyres af en enkelt Mand. Svormegen Willie man derfor end kan have imod Borgmestrene i Almindelighed og Ordningen af den kommunale Selvstyrelse ogsaa i den Retning, som den nu er ordnet, tror jeg ikke,